

הסיפור שמאחרי הסיפור

1. (ג) ויאמר ישראל אלי יוסף הלא אחיך רעים בשבכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני: (יד) ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ונבא שבכמה: ... (לב) וישלחהו את כתנת הפסים ויביאו אל אביהם ויאמרו זאת מצאנו הכר נא הכתנת בגדך הוא אסלא:

2. (ד) ויאמר יוסף אל אחיו גשונא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה: (ה) ועתה אל תעצבו ואל תחור בעיניכם כיימכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אליהם לפניכם: (ו) כִּי־זֶה שְׁנַתִּים הָרַעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חֶרֶשׁ וְקָעִיר: (ז) וישלחני אליהם לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה: (ח) ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים וישלחני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומשל בכל ארץ מצרים: ... (כג) ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר אתנת נשאת בר ולחם ומזון לאביו לדרך: (כד) וישלח את אחיו וילכו ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך: (כה) ויעלו ממצרים ויבאו ארץ פנעו אל יעקב אביהם: (כו) ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם: (כז) וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אליהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם: (כח) ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אליה ואראנו בטרם אמות:

3. (י) ויקבץ מלך ישראל את הנביאים בארבע מאות איש ויאמר אליהם האלף על רמת גלעד למלחמה אם אהדל ויאמרו עלה ויתן אדני ביד המלך: (י) ויאמר יהושפט האין פה נביא לה' עוד ונדרשה מאותו: (ח) ויאמר מלך ישראל אל יהושפט עוד איש אחד לדרש את ה' מאתו ואני שנאתי כי לא יתנבא עלי טוב כי אם רע מיכיהו בן ימלה ויאמר יהושפט אל יאמר המלך בן: [...] (יג) והמלאך אשר הלך לקרא מיכיהו דבר אליו לאמר הנה נא דברי הנביאים פה אחד טוב אל המלך יהי נא דברך דברך אחד מהם ודברת טוב: (יד) ויאמר מיכיהו חי ה' כי את אשר יאמר ה' אלי אתו אדבר: (טו) ויבוא אל המלך ויאמר המלך אליו מיכיהו הנלך אל רמת גלעד למלחמה אם נהדל ויאמר אליו עלה והצלח ונתן ה' ביד המלך: (טז) ויאמר אליו המלך עד כמה פעמים אני משבעך אשר לא תדבר אלי רק אמת בשם ה': (יז) ויאמר ראיתי את כל ישראל נפצים אל ההרים כצאן אשר אין להם רעה ויאמר ה' לא אדנים לאלה ישובו איש לביתו בשלום: (יח) ויאמר מלך ישראל אל יהושפט הלא אמרתי אליך לוא יתנבא עלי טוב כי אם רע: (יט) ויאמר לכן שמע דבר ה' ראיתי את ה' ישב על כסאו וכל צבא השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו: (כ) ויאמר ה' מי פתה את אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה: (כא) ויצא הרוח ויעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר ה' אליו במה: (כב) ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה וגם תוכל צא ועשה בן: (כג) ועתה הנה נתן ה' רוח שקר בפי כל נביאיו אלה וה' דבר עליך רעה:

4. וישלחהו מעמק חברון והלא אין חברון נתונה אלא בהר ואת אמרת מעמק חברון, אמר ר' אחא הלך להשלים העצה העמוקה שנתן הקדוש ברוך הוא בינו ובין חבר הנאה שקבור בחברון ועבדום ועינו אותם (בראשית טו יג).

בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת וישב פרשה פד

5. "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלהים". זש"ה לב אדם יחשב דרכו וה' יכין צעדו (משלי טו ט), "אל יוסף שלשה הגרמות גרמוני לבוא מצרים, כתונת הפסים, וחלום אלומות, וחלום השמש והירח, לפיכך אמר להם שלשה פעמים שילוח, כי למחיה שלחני (פסוק ו), וישלחני (פסוק ז), לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלהים, הזכירים החלומות שחלם, כי לא מלבו היו אלא מאלהים. לכך ארוז"ל לעולם יצפה אדם לחלום טוב עשרים ושתים שנה, שהרי יוסף בן י"ז שנה ראה החלומות, ועד שלא היה בן שלשים ותשע שנה לא באו אחיו להשתחוות לו:

6. (טו) וימצאוהו איש והנה תעה בשדה ... ולהודיענו עוד, כי הגזרה אמת והחריצות שקר, כי זמן לו הקדוש ברוך הוא מורה דרך שלא מדעתו להביאו בידם. ולזה נתכוונו רבותינו (ב"ר פד יד) באמרם כי האישים האלה הם מלאכים, שלא על חנם היה כל הסיפור הזה, להודיענו כי עצת ה' היא תקום:

7. ר' שמואל בר נחמן פתח כי אנכי ידעתי את המחשבות וגו' (ירמיה כט יא) שבטים היו עוסקים במכירתו שליוסף ויעקב היה עוסק בשקו ובתעניתו ויהודה עוסק לקחת אשה והקב"ה בורא אורו של מלך המשיח ויהי בעת ההיא וגו'.

בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת וישב פרשה פה

8. בפסוק ועתה אל תעצבו. איתא כי ועתה לשון תשובה. כי גם מקודם שבו השבטים בתשובה כרכי "אבל אשמים אנחנו" והי' תשובה מיראה. אבל עתה עשו תשובה מאהבה ונהפך כל החטא לזכות. וזה הראה להם יוסף "כי למחי' שלחני". וכן הוא המדה כי כל הסיבות מתהווים מבעל הסיבות ומ"מ החוטא משתלם על חטאו. אבל כשמתקבל בתשובה נעשה מכל חטא זכות ממש. וז"ש אח"כ "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה". הגם כי כן הי' מתחלה. אבל עתה אחר התשובה נתהפך הכל להיות רק מעשה האלקים שעשו תשובה מאהבה ז"ש אל תעצבו כנ"ל:

9. וזהו הענין הנזכר בפרשה זו שאמר יוסף להשבטים ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם וגו' כי למחיה שלחני אליהם לפניכם. ולכאורה מחוסר הבנה מה ניחם אותם בזה כי למחיה שלחני וכי בזה יהיה תרופה למכאובם האם לא נתכוונו לטובה וכמו שאמרו (נזיר כ"ג א) מי שנתכוון לעלות בידו וכו' ועלה בידו בשר טלה טעון כפרה וסליחה. אולם יש לומר בזה ... השב מאהבה שמאיר לו ה' יתברך ומתקן גוף המעשה שנעשות לו זכויות ולכן הוא יותר מעולה מצדיק גמור מפני שיש לו זכויות חדשים מה שאין בכח הצדיק מעיקרו להגיע לזכויות כאלו על דרך מה שמובא (וזהו ח"ב קפ"ד א) דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא ולית טבא אלא מגו בישא ואז הוא נעשה טוב מאד .... שעל ידי התשובה שעשיתם לא ישאר בנפשכם שום עצב גם אם הוא מיראת העונש מפני שגם מהמעשה לא ישאר שום פגם כי המעשה היה לטובה כי למחיה שלחני אליהם לפניכם כי גם יוסף בעצמו הוא מפוים בזה כי על ידי זה נעשה מושל בכל ארץ מצרים. ועל המחשבה שלכם אתי מחשבת החרטה ודיבור של הודיו ומוציא מיד מחשבה הרעה כאמור.

ועל זה מורה קדושת השבת ... דשבת הוא מעין עולם הבא שאז יברך ה' יתברך אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסודרות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו כש"ל ילבינו (שבת פ"ט ב), והיינו שנעשות לו זכויות. והיינו שמאיר לו ה' יתברך שכך עלה במחשבה לפניו להיות נהורא דנפק מגו חשוכא שיתקן על ידי תשובה מאהבה שיהיה טוב מאד וזהו שנאמר ביום הניח ה' לך מעצבך על העבר ומרגזך שהוא על העתיד שמפחד שלא יסיתו עוד ..

ר' צדוק הכהן מלובלין - פרי צדיק בראשית פרשת וישב